

WSTĘP

Znaczna część cennych, krajowych siedlisk przyrodniczych i związanych z nimi gatunków roślin i zwierząt znajduje się na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe. Dla nas, gospodarzy tych terenów, to wielka odpowiedzialność.

Rozwojowi cywilizacji na szczęście towarzyszy rosnąca świadomość postępującej utraty różnorodności biologicznej i refleksja nad konsekwencjami tego procesu. W Polsce tradycje ochrony przyrody mają długą tradycję – nauczyliśmy się wiele o samej przyrodzie oraz występujących w niej zależnościach i podjęliśmy działania na rzecz jej ochrony. Różnymi formami prawnej ochrony objęliśmy wiele cennych ekosystemów i wprowadziliśmy mechanizmy społeczne oraz gospodarcze, które pozwalają współistnieć człowiekowi i przyrodzie.

Sieć Natura 2000 wprowadzona unijnymi dyrektywami (tzw. ptasią i siedliskową) stanowi program ochrony różnorodności biologicznej na terenie całej Unii Europejskiej. Idea sieci Natura 2000 zakłada zwiększenie skuteczności działań ochronnych poprzez stworzenie dodatkowego, spójnego mechanizmu, stanowiącego uzupełnienie i wzmocnienie istniejących już systemów ochrony obszarowej i gatunkowej. Istotnym instrumentem w tym zakresie jest planowanie i wdrażanie ochrony siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000 poprzez ustanowienie odpowiednich dokumentów, planów ochrony (na 20 lat) lub planów zadań ochronnych (na 10 lat), mających status aktów prawa miejscowego i dających nowe narzędzie w ochronie cennych walorów przyrodniczych kraju.

Odpowiadając z jednej strony na potrzeby ochrony przyrody, a z drugiej na wymogi formalne, wynikające z dokumentów wskazujących zadania ochronne, Lasy Państwowe podjęły się realizacji „Kompleksowego projektu ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe”, który rozpoczął się w 2017 roku. Projekt współfinansowany jest z Programu Infrastruktura i Środowisko. Całkowity koszt przedsięwzięcia wynosi ponad 35 mln zł, a dofinansowanie z funduszy UE – około 22 mln zł. Projekt realizowany jest przez ponad 100 jednostek Lasów Państwowych w ponad 100 obszarach Natura 2000 i realizuje zapisy strategicznych dokumentów ustanowionych dla tych obszarów, głównie planów zadań ochronnych (pzo). Założeniem podczas realizacji projektu jest także jego sukcesywne rozszerzanie o nowe zadania, wynikające z nowych zatwierdzonych pzo, w trakcie jego trwania, czyli do roku 2023.

Wiemy, że wciąż jest wiele do zrobienia. Musimy zmierzyć się z wyzwaniem, jakim jest przeciwdziałanie zmianom klimatu i powstrzymanie wymierania gatunków. U podstaw skutecznych działań ważną rolę pełni edukacja mająca na celu kształtowanie odpowiednich postaw, ale także fascynacja przyrodą. Mamy nadzieję, że ta publikacja o najciekawszych chronionych w projekcie gatunkach i siedliskach, stanie się dla Was inspiracją nie tylko do poszerzania wiedzy o otaczającym nas środowisku przyrodniczym, ale także do aktywnych działań na rzecz przyrody.